

ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ 2021 թ. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2021թ. բյուջեի կազմման հիմքում ընկած հիմնական մոտեցումներ

ՀՀ կենտրոնական բանկը (այսուհետ՝ ԿԲ) վարչական ծախսերի և կապիտալ ներդրումների պլանավորումը իրականացնում է ԿԲ-ում գործող՝ միջազգային ստանդարտների և կենտրոնական բանկերի լավագույն փորձի հիման վրա պատրաստված բյուջեի մեթոդաբանության հիման վրա՝ հիմք ընդունելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով ԿԲ-ին վերապահված գործառնությունները, ԿԲ-ի ռազմավարական ծրագիրը և ստորաբաժանումների տարեկան աշխատանքային ծրագրերը:

2021թ. վարչական ծախսերի նախահաշվի և կապիտալ ներդրումների ծրագրի պատրաստման հիմքում ընկել են հետևյալ մոտեցումները.

- «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «գ» կետի պահանջներին համապատասխան ԿԲ-ի աշխատակիցների միջին աշխատավարձը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին: Վերջին տարիներին այդ երկու մեծությունների միջև ճեղքվածքը կազմել է շուրջ 23-24%, ուստի միջնաժամկետ հատվածում ԿԲ-ը հետամուտ է լինելու չեզոքացնել այդ ճեղքվածքը:
- Վերոնշյալ հանգամանքով պայմանավորված՝ վերջին տարիներին ԿԲ-ի առավելապես փորձառու աշխատակիցների որոշակի բարձր հոսունություն է գրանցվել: Արդյունքում աշխատանքի են ընդունվել առավելապես սկսնակ աշխատակիցներ, որոնց մասնագիտական գիտելիքների ու կարողությունների համապարփակ զարգացման նպատակով որոշակի շեշտադրում է դրվել աշխատակիցների վերապատրաստման հոդվածի վրա:
- COVID-19 համավարակի պարագայում հեռահար աշխատանքի անհրաժեշտությունից ելնելով՝ կապիտալ ներդրումների ծրագրում շեշտադրում է դրվել համապատասխան համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրային և տեղեկատվական անվտանգության ապահովման վրա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ

Հազ. դրամ	Ծնթ	2019 թ. կադարողական	2020թ. նախահաշիվ	2021թ. նախահաշիվ	2021թ. նախահաշվի փարբերությունը 2020թ. նախահաշվի նկատմամբ
Ապարատի պահպանման ծախսեր	1	6,488,104	7,114,003	7,339,958	3.2%
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ	1. 1	5,733,904	6,145,035	6,390,836	4%
Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն	1. 2	367,589	420,500	403,780	(4)%
Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում	1. 3	289,947	434,376	437,376	0.7%
Ներկայացուցչական ծախսեր	1. 4	43,488	54,218	54,848	1.2%
Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում	1. 5	53,176	59,874	53,118	(11.3)%
Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր	2	34,093	60,928	63,596	4.4%
Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր	3	69,426	99,480	106,222	6.8%
Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր	4	25,554	28,421	28,047	(1.3)%
Զնախատեսված ծախսեր		-	20,000	20,000	0%
Ընդամենը վարչական ծախսեր		6,617,177	7,322,832	7,557,823	3.2%

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿԱՊԻՏԱԼ
ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ**

Հազ. դրամ	Ծնթ	2019թ. կադարողական	2020 թ. նախահաշիվ	2021 թ. նախահաշիվ	2021թ. նախահաշվի դարձերությունը 2020թ. նախահաշվի նկատմամբ
Կենտրոնական բանկի խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում ներդրումներ	5	12,024,591	10,000,000	-	(100)%
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կատարված ներդրումներ	6	649,496	947,413	1,169,864	23%
Ընդամենը կապիտալ ներդրումների ծրագիր		12,674,087	10,947,413	1,169,864	(89)%

2021թ. վարչական ծախսերի նախահաշիվին և կապիտալ ներդրումներին կից ծանոթագրություններ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վարչական ծախսերը ընդգրկում են ապարատի պահպանման, լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման և ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսերը, ինչպես նաև չնախատեսված ծախսեր: 2021թ. վարչական ծախսերը նախահաշիվը կազմում է 7,557,823 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 3.2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

1. Ապարատի պահպանման ծախսեր

Ապարատի պահպանման ծախսերը ընդգրկում են ԿԲ-ի անձնակազմի աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների, անձնակազմի ուսուցման, վերապատրաստման և գործուղման, ներկայացուցչական, սոցիալական ապահովության, ինչպես նաև ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործման ծախսերը: 2021թ. ապարատի պահպանման ծախսերի նախահաշիվը կազմում է 7,339,958 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 3.2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

1.1 Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ

Աշխատավարձի և դրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը կատարվում է՝ ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «գ» կետի պահանջներից, համաձայն որի՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԿԲ) աշխատակիցների աշխատավարձի միջինը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին: 2021թ. համար առևտրային բանկերը կանխատեսել են 865 հազ. դրամ միջին աշխատավարձ, ինչը 2020թ. բանկային համակարգի նախորդ տարվա կանխատեսվող ցուցանիշի նկատմամբ նախատեսում է 5.4% աճ, իսկ 2020թ. 5 ամսվա փաստացի ցուցանիշի նկատմամբ՝ 4.2% աճ:

2021թ. համար «աշխատավարձ և դրան հավասարեցված միջոցներ» հոդվածը պլանավորելիս՝ ԿԲ-ը նախատեսել է նախորդ տարվա համեմատ ընդհանուր ֆոնդի աճ 4%-ով՝ պայմանավորված առավելապես ԿԲ-ի վարձատրության քաղաքականությամբ նախատեսված աշխատավարձի բնականոն և/կամ արագացված աճով: Միաժամանակ, աշխատակիցների թվաքանակը 2020թ. համար կանխատեսված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 4%-ով (2020թ. մոտ 1% նվազում նախորդ տարվա նկատմամբ)՝ կազմելով 768 աշխատակից: Արդյունքում ԿԲ աշխատակիցների միջին ամսական աշխատավարձը 2020թ. պլանային ցուցանիշի նկատմամբ նախատեսվում է, որ կաճի 8%-ով՝ կազմելով ամսական 693.4 հազ. դրամ (2020թ.՝ 640.1 հազ. դրամ)՝ պայմանավորված առավելապես ԿԲ-ի վարձատրության քաղաքականությամբ նախատեսված աշխատավարձի բնականոն և/կամ արագացված աճով և մասնակիորեն աշխատակիցների թվաքանակի կրճատմամբ: Արդյունքում ԿԲ-ի և բանկային համակարգի միջին աշխատավարձերի միջև ճեղքվածքը գնահատվում է, որ կկազմի շուրջ 20% (նախորդ տարիներին ճեղքվածքը կազմել է 23-24%): Նշենք, որ ԿԲ-ը միջնաժամկետ հատվածում հետամուտ է լինելու ԿԲ-ի և բանկային համակարգի միջին աշխատավարձերի միջև առկա ճեղքվածքի աստիճանական չեզոքացմանը:

1.2 Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն

Աշխատակիցների սոցիալական ապահովության ծախսերը նախատեսված են ԿԲ-ի անձնակազմի սոցիալական փաթեթի, այդ թվում՝ առողջության ապահովագրության ծախսերը հոգալու համար: Սույն հոդվածի գծով 2021թ. նախահաշիվը կազմում է 403,780 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 4% նվազում նախորդ տարվա նկատմամբ:

1.3 Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում

Այս հոդվածը պլանավորելիս հաշվի են առնվել տարբեր միջազգային կառույցներում ԿԲ-ի ներկայացուցչությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ հանդիպումներին, համաժողովներին ԿԲ աշխատակիցների մասնակցության պահանջը, առաջատար միջազգային ֆինանսական կառույցներում մասնագիտական գիտելիքների խորացմանն ու աշխատանքային խնդիրներն արդյունավետ իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացների, փորձի փոխանակման նպատակով ուսուցողական այցերի պահանջները: COVID-19 համավարակով պայմանավորված առկա անորոշությունները հաշվի առնելով՝ ծախսը կանխատեսվել է «այլ հավասար պայմաններում» ենթադրության հիման վրա, քանզի արտաքին գործընկերների հետ համագործակցության պայմանավորվածությունները պահպանվել են նույն մակարդակում: 2021թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 437,376 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 0.7% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 2019թ. ընթացքում ԿԲ-ի անձնակազմը որոշակիորեն համալրվել էր առավելապես սկսնակ 104 մասնագետներով (մինչդեռ 2019թ. ընթացքում աշխատանքից ազատվել էր 62 հիմնականում փորձառու աշխատակից), լրացուցիչ պահանջ է առաջացել վերջիններիս մասնագիտական կարողությունների զարգացման և կատարելագործման ուղղությամբ: Հետևաբար, չնայած 2021թ. աշխատակիցների թվաքանակի 4%-ով նվազման, նոր ընդունված աշխատակիցների մասնագիտական կարողությունների համապարփակ զարգացման ուղղությամբ լրացուցիչ գումար է նախատեսվել:

1.4 Ներկայացուցչական ծախսեր

Ներկայացուցչական ծախսերը նախատեսված են մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելությունների, օտարերկրյա բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ համատեղ ծրագրեր իրականացնելու վերաբերյալ քննարկումների և բանակցությունների համար: 2021թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 54,848 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 1.2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ: Սույն հոդվածը պլանավորվել է՝ հաշվի առնելով 2020 թվականի նախատեսվող հանդիպումները (որոնց հիմնական մասը տեղի չունեցավ COVID-19 համավարակով պայմանավորված), արտաքին գործընկերների հետ առկա պայմանավորվածությունները և նախորդ տարիների փորձը:

1.5 Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում

«ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով ԿԲ-ին վերապահված գործառնությունների իրականացման համար, ինչպես նաև իր ենթակայության ներքո գտնվող տարածքային միավորների բնականոն գործունեության և դրանց միջև կապի ապահովման նպատակով ԿԲ-ն շահագործում է ավտոպարկ, որի գերակշիռ մասը կազմում են հերթապահ մեքենաներ, ավտոբուսներ և միկրոավտոբուսներ: 2021թ.-ին ԿԲ-ը նախատեսում է շահագործել 30 ավտոմեքենա, որոնց շահագործման ծախսերը հաշվարկելիս հիմք են ընդունվել վառելիքի կանխատեսվող միջին շուկայական գները և 2020թ. ԿԲ-ի կողմից ավտոմեքենաների

տեխսպասարկման համար կնքված պայմանագրերը: «Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում» հոդվածը 2021 թվականին նախատեսում է նվազում 2020թ. նկատմամբ 11.3%-ով:

2. Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր

Այս հոդվածի ներքո պլանավորվել են ֆինանսական կրթման կազմակերպման և իրականացման նպատակով տարբեր բացատրական և գովազդային տեսահոլովակների նկարահանման, հասարակայնության հետ կապերի գծով, ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության, մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, տեղական և արտասահմանյան մամուլում հայտարարությունների տեղադրման, լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռքբերման և այլ նմանատիպ ծախսերը: ԿԲ-ի կողմից մասնագիտական գրականության ձեռքբերումը և ֆինանսական ոլորտում մասնագիտացված և բարձր վարկանիշ ունեցող պարբերականների և էլեկտրոնային գրադարանների բաժանորդագրությունը նպատակ ունի խթանելու ԿԲ աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների զարգացումը: Ձեռք բերված մասնագիտական պարբերականները թվայնացվում և տեղադրվում են ԿԲ աշխատակիցների համար հասանելի ընդհանուր հարթակում:

Այս հոդվածի գծով 2021թ. նախահաշիվը կազմում է 63,596 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 4.4% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ՝ առավելապես պայմանավորված մասնագիտական պարբերականների բաժանորդագրությամբ՝ միջազգային ֆինանսական շուկաների և կենտրոնական բանկերի արդի զարգացման միտումների ժամանակին տեղեկացված լինելու նպատակով: Մանրամասն բացվածքը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝ ըստ առանձին ուղղությունների.

Հազ. դրամ	2019թ. Կարարողական	2020թ. Նախահաշիվ	2021թ. Նախահաշիվ	2021թ./2020թ. Փոփ.,%
Հասարակայնության հետ կապերի գծով	10,982	21,700	21,700	-
Ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրություն և գրականության ձեռքբերում (այդ թվում՝ օնլայն)	12,376	20,228	22,896	13%
Տեղեկատվության հրապարակում տեղական և արտասահմանյան մամուլում, լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռք բերում, ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանում	10,735	19,000	19,000	-
Ընդամենը	34,093	60,928	63,596	4.4%

3. Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր

Սույն հոդվածի ներքո արտացոլվում են ԿԲ-ի վարչական շենքի և ԿԲ-ին պատկանող մյուս տարածքային կառույցների բնականոն աշխատանքային վիճակի ապահովման համար անհրաժեշտ տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման հետ կապված ծախսերը: 2021թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 106,222 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 6.8% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

Նախորդ տարվա համեմատ հողվածի աճը պայմանավորված է COVID-19 համավարակով պայմանավորված պաշտպանիչ միջոցների ձեռքբերման անհրաժեշտությամբ՝ 7,000 հազ. դրամ գումարով:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր

ԿԲ-ի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքը ապահովվում է ՀՀ-ում գործող առաջատար հեռահաղորդակցման ոլորտի կազմակերպությունների կողմից, որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Սույն հողվածի ներքո հաշվառվում են աբոնենտային վարձը, խոսակցությունների վճարները, շենքերի պահպանության համար ուղիղ կապը: 2021թ. այս հողվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 28,047 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 1.3% նվազում նախորդ տարվա նկատմամբ:

ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

5. Կապիտալ ներդրումներ ԿԲ խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում

2021թ. դուստր ընկերություններում ներդրումներ չեն պլանավորվել. գնահատվել է, որ դուստր ընկերություններն ունեն բավարար կապիտալ և շրջանառու ֆինանսական միջոցներ իրենց առջև դրված խնդիրների իրականացման համար: Գնահատման ժամանակ հաշվի են առնվել ինչպես նոր այնպես էլ գործող պետական սոցիալական ծրագրերը:

6. Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերմանն ուղղված ներդրումների ծրագիրը կազմում է 1,169,864 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 23% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ՝ առավելապես պայմանավորված վարչական շենքի վերակառուցման աշխատանքներով:

Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում 2021թ. նախատեսվող ներդրումների բացվածքը ներկայացված է ստորև աղյուսակում.

	2019թ.	2020թ.	2021թ.	2021թ./2020թ.
Հազ. դրամ	Կապարողական	Նախահաշիվ	Նախահաշիվ	Փոփ.,%
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որից՝	649,496	947,413	1,169,864	23%
Շենքերի և շինությունների կառուցում և կապիտալ վերանորոգում	209,466	-	220,000	
Համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրերի, և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում	413,430	947,413	936,864	(1.11)%
Տրանսպորտային միջոցներ	26,600	-	13,000	

Համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրերի, և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերմանն ուղղությամբ կատարվող ներդրումները նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել են 1.1%-ով (2020թ.՝ 947,413 հազ. դրամ) և առավելապես ուղղված են առկա հիմնական միջոցների ու ոչ նյութական ակտիվների վերազինմանը, արդիականացմանը և/կամ փոխարինմանը:

Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների 68%-ը նախատեսվում է ուղղել SS և տեղեկատվական անվտանգության ենթակառուցվածքի զարգացմանը: Վերջիններիս ուղղությամբ կատարվող ներդրումները առանցքային են տեղեկատվական անվտանգության արդի սպառնալիքներից պաշտպանության և ԿԲ-ի բնականոն գործունեության ապահովման համար: Հարկ է նշել, որ ԿԲ-ը 2012թ.-ից հավաստագրված է «Տեղեկատվական անվտանգության կառավարման համակարգ» ISO/IEC 27001 միջազգային ստանդարտով և ամեն տարի առաջատար միջազգային ընկերությունների կողմից անցնում է նշված ստանդարտին համապատասխանության աուդիտ: Ստանդարտի պահանջների կատարումը առաջացնում է որոշակի ծախսումների իրականացման անհրաժեշտություն՝ մասնավորապես բացառապես արտոնագրային ծրագրային ապահովման ներդրման մասով:

Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների 220,000 հազ. դրամը՝ 19%-ը, նախատեսվում է ուղղել վարչական շենքի վերակառուցման աշխատանքներին, որոնց համար արդեն ստացվել է շինարարական թույլտվություն և կազմվել են նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթեր:

Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումների մնացած 13%-ը նախատեսվում է ուղղել այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը, մասնավորապես՝

- Գրասենյակային գույք, կապի միջոցներ, այլ հիմնական միջոցներ՝ 77,519 հազ. դրամ
- Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 62,738 հազ. դրամ
- Ավտոմեքենայի փոխարինում ԿԲ որդեգրած քաղաքականությանը համապատասխան՝ 13,000 հազ. դրամ